47. Lovö kyrka. Nu i Drottningholms park.

Pl. 30.

Litteratur: B 1116, L 360, D 2: 70. J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 252; O. Celsius, SR 2, s. 90; UFT 2 (1872), s. 40; E. Brate, Anteckningar (ATA); Stockholmstraktens natur- och kulturminnen (1935), n:r 262.
Äldre avbildningar: Peringskiöld, träsnitt (a. a. och B 1116); Dybeck a. a.; Brate 1901 (ATA).

Runstenen låg enligt Peringskiöld »i Lofö kyrkevägg». Dybeck har närmare uppgifter: »Sedan urminnes tider har denne sten legat i grunden till Lofö kyrka, på södra sidan, der han

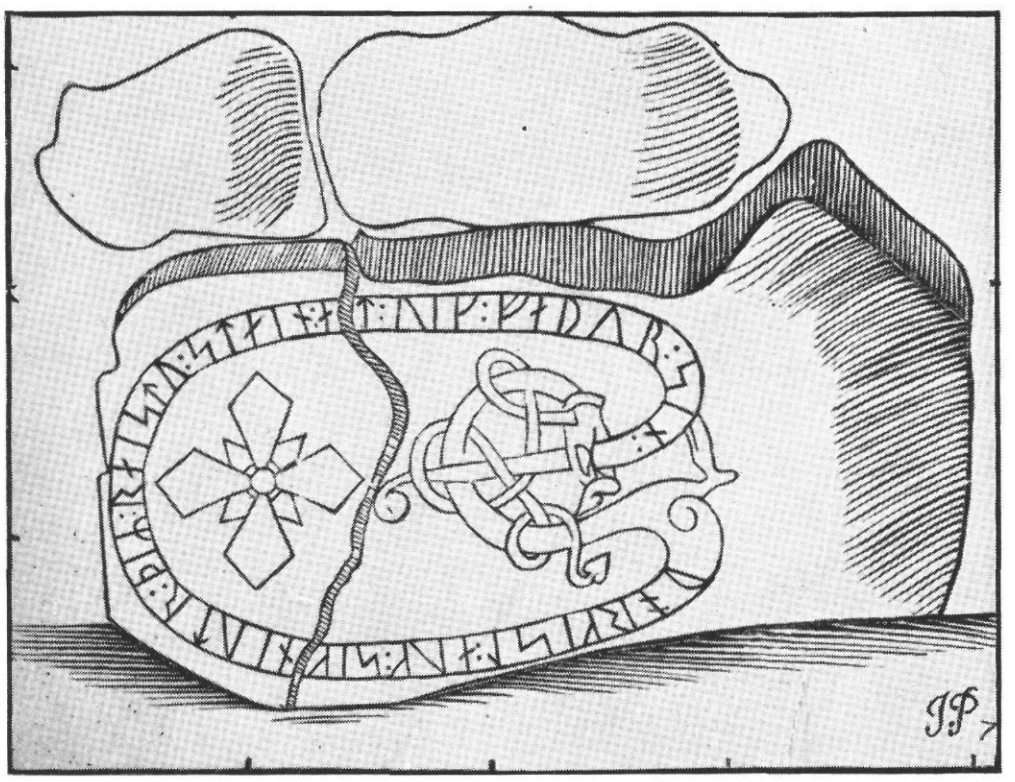

Fig. 38. U 47. Lovö kyrka. Efter B 1116.

af mig fanns föga synlig öfver jorden. Han står nu i Drottningholms slottspark». Stenen har sålunda på 1860-talet brutits ut ur kyrkmuren och flyttats till Drottningholm, där den restes på en ganska undanskymd plats, i närheten av de gamla lövteatrarna. — Platsen är utmärkt på kartan över Stockholmstraktens natur- och kulturminnen, n:r 262; i fornminnesregistret: »c:a 500 m. VSV om slottet».

Finkornig, grå granit. Höjd 1,75 m., bredd 1 m. Stenen är genom en spricka kluven i två delar. Skadan finns redan på Peringskiölds teckning. Säkerligen har stenen brustit på grund av väggens tryck, då den låg som grundsten i kyrkmuren. Den ristade ytan är synnerligen jämn och vacker. Ristningen är ovanligt djupt och regelbundet huggen. Den är också sällsynt väl bevarad.

Inskrift:

: **þorkisl : auk : sikniutr : þiʀ : raistu : stain : at : uik : faþur : sin :**
5 10 15 20 25 30 35 40 45

Þorgisl ok Signiutr þæiʀ ræistu stæin at Vig, faður sinn.

»Torgils och Signjut de reste stenen efter Vig, sin fader.»

Till läsningen: Icke stungna äro 4, 13 och 37 **k**, 20 och 44 **i**. I 17 och 29 **t** stå bst snett i förhållande till hst, som därför icke når upp till slingan. Samma form har troligen runan 34

haft; den har blivit skadad av brottet i stenen, och av v. bst finnes ej något spår. — Peringskiöld saknar sk framför 1 **þ** i inskriftens början. — Dybeck saknar sk efter 37 **k**.

Þorgisl hör till de vanliga namnen över hela Norden under vikingatiden och medeltiden. *Signiutr* är ett speciellt svenskt namn, liksom namnen på *-niutr* överhuvud (E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 108). Det är belagt i ytterligare fem uppländska inskrifter: L 204, 214, 269, 500 (= 2: 144), 669. *Vigr* är tidigare känt från Ög 18. Det kan, såsom Brate menar, vara ett kortnamn till sammansatta mansnamn som *Vigmundr*, *-stæinn*, isl. *Vígleikr*. Men sannolikare är det ett ursprungligt binamn, identiskt med adjektivet fsv. *vigher*, isl. *vígr* 'stridsför, vapenför'. Ett tvåstavigt *Vigi* förekommer i Ög 208 och i fem uppländska inskrifter (L 21, 207, 226, 306, 608). Det är sannolikt bestämd form av samma adjektiv.

48. Lovö kyrka.

Pl. 31.

Litteratur: Stockholmstraktens natur- och kulturminnen (1935), n:r 261.

Runstenen har suttit inmurad i kyrkans grundmur på södra sidan, ungefär i höjd med jordytan. Den påträffades hösten 1932 vid förstärkningsarbeten i kyrkans grund, löstogs och restes vid vägskälet strax utanför sydöstra hörnet av kyrkogården. Vid löstagningen gick stenen sönder nedtill på h. sidan, varvid ristningen även skadades. På v. sidan är stenen stympad; troligen har detta skett, då stenen i gammal tid skulle passas in på sin plats i kyrkmuren.

Ådrig, fältspatrik granit. Höjd 1,78 m., bredd 1 m. De olika skikten löpa som band utefter ytan uppifrån nedåt. Glimmerskikten, som äro mindre motståndskraftiga än de övriga, ha vittrat närmast ytan; härigenom har denna blivit liksom räfflad. — Runorna äro kraftigt och djupt huggna och inskriften väl bevarad. Svagare framträder ornamentiken och korset.

Inskrift:

· iluhi · liṭ ṛaisa · stain × eftiʀ × þikfast × sun × sin . . . ụlfastr · at · broþur · s
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

Illugi let ræisa stæin æftiʀ Þingfast, sun sinn . . . -fastr at broður s[inn].

»Illuge lät resa stenen efter Tingfast, sin son . . . -fast efter sin broder.»

Till läsningen: 19 **e** har ett kort streck hugget tvärs över hst. 28 och 44 **a** ha bst endast t. v., 36 **n** har bst endast t. h. 37 har säkert varit **u**, ehuru endast övre delen finnes i behåll.

Om namnet *Illugi* se U 41. — *Þingfastr* är tidigare känt endast från en annan uppländsk inskrift (L 71 Örsundsbro, Gryta sn), från två uppländska skattelängder 1312 och från ett uppländskt ortnamn (Tingvastbo, Huddunge sn). Det förefaller sålunda att vara ett speciellt svenskt, måhända rent av speciellt uppländskt mansnamn. Om efterleden *-fastr* se E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 99 f. Förleden *Þing-* förekommer i några få, som det vill synas uteslutande svenska namn: *Þingbiorn* (L 738 Breds kyrka, Uppl.; ett medeltida belägg från Västmanland), *Thinger*, *Thingulf*, *Thingvar* (Lundgren-Brate). — 37—43 **ulfastr** är flertydigt, då en eller ett par till namnet hörande runor kunna ha funnits före 37 **u**. Det kan ha varit ett *Ulffastr*. Men lika tänkbart är, att inskriften haft ett [**ik**]**ulfastr** (eller [**ih**]**ulfastr**), d. v. s. *Igulfastr*, eller ett [**h**]**ulfastr**, d. v. s. *Hol(m)fastr*. Båda dessa namn voro vanliga i Sverige under vikingatiden (se Wessén a. a. s. 100). 37—43 **ulfastr** kan sålunda vara samma namn som förekommer på U 52 Edeby, Lovö sn: **iulfast**, men ingenting talar för att personerna ha varit identiska.